

Teljes munkaidős és részmunkaidős szerződések, heti munkaidő megállapítása, munkabér arányosítása a szakképzési munkaszerződések esetén

1. Tanulói jogviszonyban kötött szakképzési munkaszerződés

A heti/napi munkaidőt a szakképzési munkaszerződésben rögzíteni szükséges. A *munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény* (a továbbiakban: Mt.) 88. § (1) bekezdése és 92. § (1) bekezdése figyelembevételével a 92. § (4) bekezdése alapján:

„Munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása az általános teljes napi munkaidőnél rövidebb teljes napi munkaidőt is megállapíthat.”

- 18 éves kor alatt a *szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény* (a továbbiakban: Szkt.) 78. § (1) bekezdése értelmében a napi teljes munkaidő legfeljebb 7 óra lehet, így a heti munkaidő „munkaviszonyra vonatkozó szabály” értelmében 35 óra teljes munkaidős szakképzési munkaszerződés esetén.
- 18 éves kor felett a teljes napi munkaidő legfeljebb 8 óra lehet az Szkt. 78. § (1) bekezdése értelmében, de az Mt. 92. § (4) bekezdése alapján a felek megállapodhatnak rövidebb teljes napi munkaidőben is, azaz lehet a heti munkaidő esetükben is például 35 óra. (Ez esetben azonban figyelembe kell vennie a duális képzőhelynek, hogy a napi szocho kedvezmény 7/8 részét tudja csak igényelni, ugyanakkor jelentős könnyítést jelenthet több szempontból.)

A szakképzési munkabér tanulói jogviszony esetében nem arányosítható a heti munkaidővel, mindenképp a *szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Szkr.) 253. § (1) bekezdése szerinti munkabért kell a tanuló részére megállapítani.

2. Felnőttképzési jogviszonyban kötött szakképzési munkaszerződés

a) Felnőttképzési jogviszony esetén a képzésben részt vevő személynek a szakképzési munkaszerződés alapján járó munkabér és egyéb juttatások a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony időtartamával arányosan (azaz a részmunkaidő arányában) járnak, az Szkt. 90/B. §-a, illetve az Szkr. 253. §-ának (4) bekezdése értelmében.

Az arányosítástól a hivatkozott jogszabályi szakaszok értelmében a felek megállapodásuk szerint eltérhetnek, azaz a munkáltató megállapíthat magasabb szakképzési munkabért, de ekkor is be kell tartani az Szkr. 253. §-ának (1) bekezdését, azaz a szakképzési munkabér havi mértéke legfeljebb 168 ezer Ft lehet.

b) A saját dolgozóval – az Szkt. 90/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint – kötött, az eredeti munkakörre vonatkozó munkaviszonnyal párhuzamos szakképzési munkaszerződés esetén több lehetséges megoldás van a jogviszonyokra vonatkozó munkaidő megállapítása tekintetében:

- Az eredeti munkaszerződést átalakíthatják – ideiglenesen – részmunkaidőssé, és mellé kötnek egy szintén részmunkaidős szakképzési munkaszerződést. [Szkt. 90/A. § (1) bekezdés a pont]
- Megmaradhat az eredeti munkaviszony teljes munkaidős munkaviszonyként is, a szakképzési munkaszerződés pedig ezen felül vállalt részmunkaidős munkaviszonyként.

- Arra is lehetőséget ad az Mt. (88. § (1), 92. § (4)), hogy a felek a teljes munkaidős munkaviszonyban a heti munkaidőt kevesebb mint 40 órában állapítsák meg, így például a szakképzési munkaszerződés idejére munkaidő-kedvezmény adható (csökkenthető az eredeti munkaviszony heti munkaideje) anélkül, hogy részmunkaidőssé alakítanák azt.

c) A szakképzési munkaszerződés felnőttképzési jogviszonyban is a teljes szakirányú oktatásra kötetendő, azaz – abban az esetben, ha a duális képzőhely nem a szakirányú oktatás egészét vállalja, hanem részben a szakképző intézmény végzi a szakirányú oktatást – a heti munkaidőt nem csupán a duális képzőhelyen töltött munkaidőből kell kiszámolni, hanem a szakirányú oktatás teljes képzési idejéből (amelyből a képzési program szerint szakképző intézményben teljesítendő időre mentesül a munkavégzés alól).

A szakképzési munkaszerződésben rögzítendő heti kötelező munkaidőt úgy kell kiszámítani, hogy egyrészt a teljes (a szakképzési munkaszerződés hatálybalépésének időpontjában még hátralévő) szakirányú oktatási óraszámmal kell számolni (a képzési program alapján), másrészt lehetővé kell tegye az időarányosan járó szabadság¹ kiadását.

Példa: Egy szakma esetén a szakirányú oktatást felnőttképzési jogviszonyban 6 hónap alatt, 636 órában szerveznék meg². Ha a szakirányú oktatás 70%-át vállalja a duális képzőhely, akkor a képzési program duális képzőhelyi órászáma 445 óra (ezt, plusz a kiadott szabadságra jutó munkaidőt tudja elszámolni a duális képzőhely szochó kedvezményként).

Időarányos szabadság: 6 hónapra 15 nap

Részmunkaidős szakképzési munkaszerződés esetén a részmunkaidő a 636 órából számolandó: 6 hónap 126 munkanapból áll, ebből 15 nap szabadság, azaz 111 nap alatt teljesítendő a 636 óra, 5 napos munkahetekkel számoljuk a heti munkaidőt, azaz $636/111 \cdot 5 = 29$ óra/hét részmunkaidős szerződés szükséges.³

A szakképzési munkabér összege ebben az esetben arányosítás esetén havi bruttó $29/40 \cdot 100.000 = 72.500$ és $29/40 \cdot 168.000 = 121.800$ Ft között lehet. Amennyiben pedig a felek az arányosítástól eltérnek, akkor 72.500 Ft és 168.000 Ft közötti megállapodás szerinti összeg a szakképzési munkabér összege.

¹ A szabadságok kiadásával kapcsolatban külön tájékoztató készült, részletes példákkal.

² Az automatikai technikus szakmának két évfolyamos szakmai oktatásban a szakirányú oktatásra érvényes kötelező órászáma összesen 1590 óra. Az Szt. 53. § (4) bekezdése szerint a felnőttképzési jogviszony keretében szervezett szakmai oktatásban a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére, a kötelező foglalkozások száma legfeljebb a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának negyven százalékáig csökkenthető. Az 1590 óra 40%-a 636 óra, és bár a két tanév (20 hónap) negyede, azaz 5 hónap alatt megszervezhető lenne a teljes szakmai oktatás, ágazati alapvizsgával együtt, de a sikerdíj és a szabadság kiadhatósága miatt érdemes úgy szervezni, hogy 6 hónap legyen a szakirányú oktatás időtartama (kb. 8 hónap lenne így a teljes szakmai oktatás hossza).

³ Természetesen a példa szerinti képzés ugyanezzel az órászámmal hosszabb idő alatt is megszervezhető, ha hosszabb időre oszlik el ugyanaz az órászám, akkor a heti munkaidő is csökken, pl. ha 12 hónapos lenne a szakirányú oktatás, akkor 30 munkanap szabadság járna, 251 évi munkanap esetén $251 - 30 = 221$ munkanapra oszlik a 636 óra, 5 napos munkahetekkel számoljuk a heti munkaidőt, így $636/221 \cdot 5 = 15$ óra/hét részmunkaidős szakképzési munkaszerződés köthető.